

MICKIE KÅSERAR & TYCKER TILL...

Mickie Gustafson är legitimerad humanpsykolog och har specialiserat sig på relationen mellan hund och människa. Hon har arbetat med hundagarutbildning över 35 år och driver utbildningsföretaget Karisma www.karisma-utbildning.se.

OBS! Eventuella personer eller hundar på bild har inget samband med artikelinnehållet.

Hur är eller blir man en bra kursledare?

Att ge ett heltäckande svar på den frågan är ungefär lika enkelt som att beskriva vad som är en bra förälder eller en bra hundägare. Ingen kan väl någonsin ge en "korrekt" beskrivning eller ens närma sig en beskrivning som de flesta skriver under på.

Själva ordet bra är ju laddat med olika innebörd för olika människor. Därför nöjer jag mig med att försöka ge en kort, och definitivt inte uttömmande, beskrivning på vad jag anser vara några av de egenskaper eller personlighetsdrag som kan tillskrivas en bra kursledare/instruktör.

Ämneskunskap och förmågan att förenkla

Ju mer kunskap en person har om sitt ämne, desto mer troligt är det att han eller hon lyckas förmedla de kunskaper som varje enskild individ behöver. Och att det bör finnas en gedigen kunskapsbank i det ämne man avser att undervisa i är nog självklart för de flesta. Men det kanske inte är lika självklart att den med stort kunnande oftast har tillräckligt med kunskaper för att kunna (och våga) förenkla, medan den som inte är riktigt lika kunnig, ibland tenderar att komplicera och få saker att framstå som svårare eller krångligare än de är. Att exempelvis använda "svåra" ord eller facktermer kan vara ett, av många, exempel på detta.

"Människokunskap" och pedagogik

För en hundkursledare eller instruktör framstår det säkert som självklart (förhoppningsvis) att skaffa sig omfattande hundkunskaper som grundpelare i sin utbildning. Men det är kanske inte lika solklart att var och en som ska undervisa människor också har stor hjälp av "kunna människor" också.

Även om man som lärare i hundkunskap/kynologi kanske inte behöver lika stor kunskap om människor som man behöver om hund (fast personligen skulle jag ha svårt att göra en prioritering) så är jag säker på att det underlättar att känna till en del om hur exempelvis inlärning fungerar – även hos människan. Och att känna till en del om pedagogik, metodik retorik etc. ligger sällan någon i fatet.

Ju mer vi kan om det vi ska undervisa (hund

i det här fallet), och om den vi ska undervisa (människan) och ju mer vi kan om konsten att undervisa (pedagogik) som är intimt kopplat till vårt arbetsverktyg (oss själva), desto lättare kan man ju tänka sig att vi har att utföra vårt uppdrag.

Humor ska man ta på allvar...

Vad som anses vara roligt varierar bland annat mellan olika tidsåldrar och olika kulturer. Men oavsett vad vi tycker är roligt och hur vi definierar humor så tycker de flesta av oss om att skratta och skratt sprider glädje och god stämning. Och den som har lätt för att skratta och skämta blir ofta omtyckt och skapar trygghet i gruppen. Kanske till stor del beroende på att den som kan kosta på sig att skratta och skämta, inte tar sig själv eller sitt uppdrag på "dödligt allvar". Det i sin tur skapar lätt en avspänd atmosfär där kursdeltagarna känner att de inte måste prestera perfekta resultat.

Men det finns vissa oskrivna regler då det gäller skratt och humor. Vill man exempelvis skapa god stämning genom att skämta ska man ALDRIG skämta om någon kursdeltagare (varken närvarande eller frånvarande)!

I Sverige är det däremot "tillåtet" och ofta uppskattat att man skrattar åt och driver med sig själv. I många andra länder är det otänkbart. Då mister man istället lite av sin trovärdighet.

Självdistanst och självrannsakan

För den som använder sig själv och sina kunskaper som verktyg kan ett visst mått av självrannsakan komma väl till pass, helt enkelt därför att det alltid är klokt att vårda och "slipa" sina färdigheter. Och för att göra det måste man också vara beredd att stundtals våga granska sig själv – och ha lite distans.

Förmågan att distansera sig, både från sig själv och från det ämne man undervisar i betyder i korthet att ställa sig lite vid sidan av, att

inte vara helt "inne i sin egen bubbla" utan att istället kunna se saker – och sig själv utifrån ett annat perspektiv. I hundsammanhang (i djursammanhang över huvud taget), där många är djupt känslomässigt engagerade kan detta vara svårt men inte desto mindre nödvändigt för att kunna fatta kloka och förnuftiga beslut och för att göra ett bra jobb.

Empati

Förmågan att känna med gör oss mer lyhörda och känsliga för andras behov. En hundkursledare eller instruktör vänder sig dessutom till två målgrupper (hund och hundägare) vilket väl gör honom eller henne dubbelt empatisk...?

Men empati kan också vara förrädisk på så vis att det ibland förblindar och vi "känner mer än vi tänker". Vi kanske glömmer bort att hunden är en hund (och därmed är det lätt att bortse från dess etologiska behov).

Och vi kanske glömmer bort att hundägaren också förtjänar vår uppmärksamhet och empati. Många hundägare älskar sina hundar, även om de inte alltid gör rätt eller ens vet hur man gör rätt. En kursledare som inser det och som har lätt att känna empati för båda parter har troligen de bästa förutsättningar att bli en bra kursledare.

Etik och moral

Var och en som arbetar med djur – eller människor – utgår förhoppningsvis från någon slags etisk uppfattning om vad som är rätt eller fel och försöker sedan omsätta det i praktiken. När det gäller träning av djur kan det exempelvis handla om vilken typ av träningsmetoder man vill eller inte vill använda sig av. För den som har ett väl genomtänkt förhållningssätt handlar det inte om att på en ytlig nivå, "tycka om", "inte tycka om", "tycka synd om" etc. utan berör djupare plan och påverkar ofta hela personligheten så att man slutligen själv "lever som man lär".

Självförtroende och ödmjukhet

Det kan kanske synas märkligt att tala om självförtroende och ödmjukhet i samma mening men det verkar nästan genomgående vara människor med stort självförtroende som "vågar" sig på att vara ödmjuka. Idag misstolkas dessutom ofta ödmjukhet och ses istället som "vekhhet", eller svaghet. Därför krävs det mod och styrka att visa ödmjukhet och det modet har oftast den med gott självförtroende. En ödmjuk kursledare med självförtroende blir ofta generös mot sina kursdeltagare och kan få dem att känna sig kunniga och jämlika som människor. En härlig känsla som gynnar all utveckling och inlärning!

"Checklista"

Det finns naturligtvis mycket mer att säga om vad som är eller hur man blir en bra kursledare. Men här går gränsen för mitt utrymme i detta nummer av hundsport.

I nästa nummer presenterar jag en liten "checklista" med sådant jag tror kan vara viktigt att tänka på om man vill framstå som seriös och pålitlig.

Listan kan också fungera som en slags vägledning för dig som ska gå kurs och letar efter en bra kursledare. ♦